

Årsberättelse 2024

OOPERA
BALETTI

Innehåll

I korthet

- 3 Nationaloperan och -baletten i korthet
- 4 År 2024 i siffror
- 5 Generaldirektör Gita Kadambis hälsning

Ansvar

- 7 Ansvar och strategi går hand i hand

Inflytande

- 15 Föreställningar på huvudscenen och mycket mer
- 20 Operachef Thomas de Mallet Burgess hälsning
- 21 Balettchef Javier Torres hälsning

Blixtljusen för pressfotograferna i baletten Édith Piaf – La vie en rose, med världspremiär i februari 2025, var redo att lysa redan hösten 2024.

Året i korthet

Nationaloperan och -baletten i korthet

Finlands nationalopera och -balett är en nationell kulturinstitution och har som sin huvuduppgift att skapa, framföra och utveckla internationellt högklassiga och berörande opera- och balettupplevelser för olika publik- och åldersgrupper i hela Finland.

Med kreativitet och kunskap siktar vi på konstvärldens topp. Vi vill vara en källa till nationell stolthet och även uppnå en internationellt betydande ställning inom såväl balett- och operakonst som i vår övriga verksamhet.

Operans och Balettens värdegrund bygger på kreativitet, öppenhet, ansvar och respekt. Vi strävar efter att vara så effektiva som möjligt i all vår verksamhet.

Vår strategi är att nå en bredare publik i olika befolkningsgrupper såväl på Operahuset, genom gästföreställningar som digitalt, utan att glömma vår lojala kundkrets. Vår repertoar är upplevelserik och meningsfull, och de historier vi berättar väcker känslor och skapar en känsla av gemenskap. Vi tror på inkludering och delaktighet på lokal, nationell och internationell nivå. Vi bär också vårt sociala ansvar på ett mångsidigt sätt: vår verksamhet är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar.

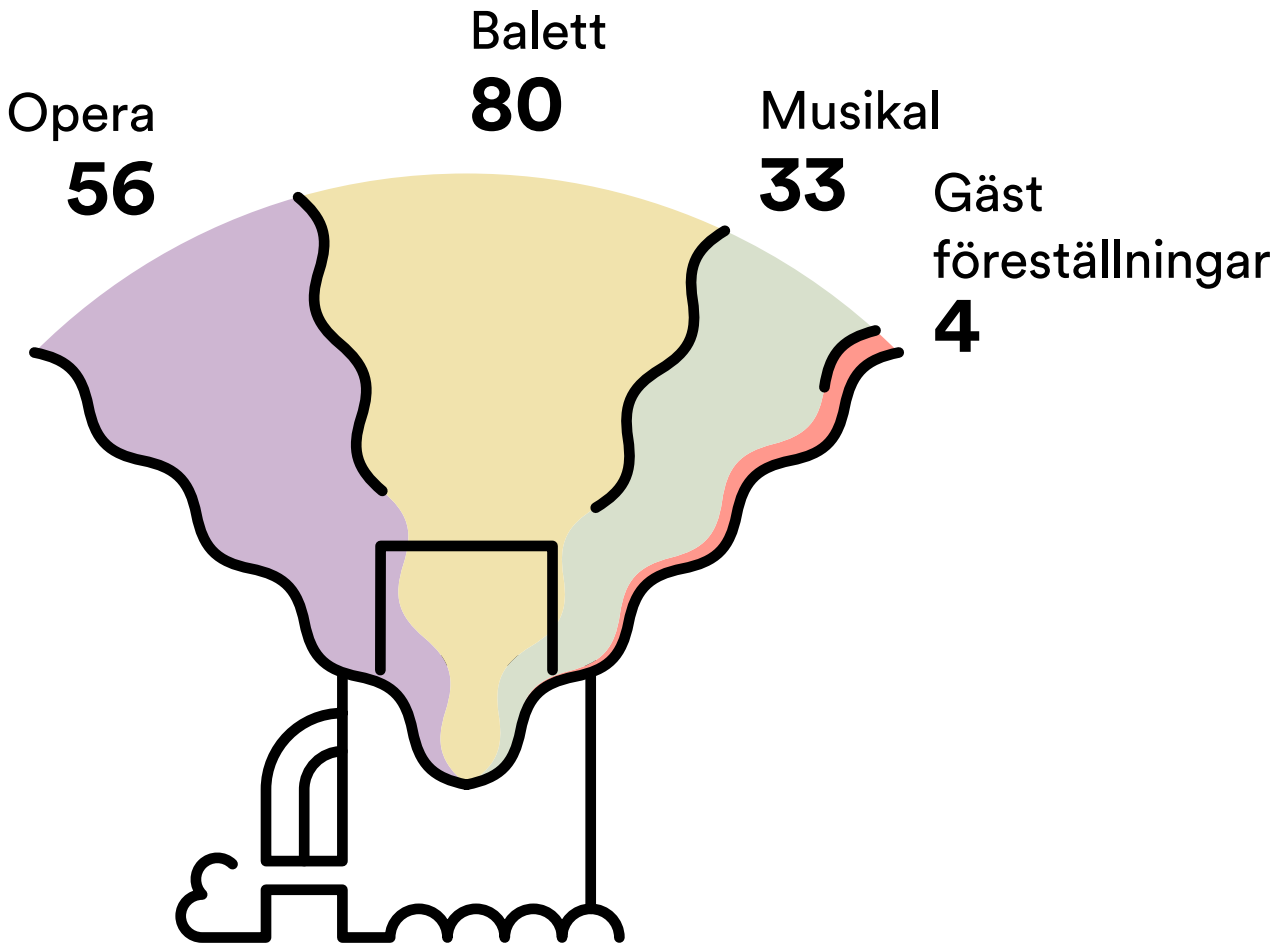
Tillverkningen av kostymerna till baletten Édith Piaf – La vie en rose var i full fart i syateljén redan på hösten, ett halvår före premiären.

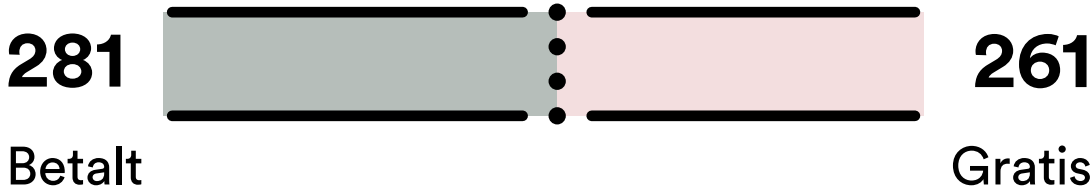
År 2024 i siffror

Finlands Nationalopera och -balett hade totalt 0,7 miljoner publikkontakter på alla sina kanaler. Vi arrangerade över 1 000 föreställningar eller evenemang på 33 orter. Vi är en konstinstitution för hela Finland.

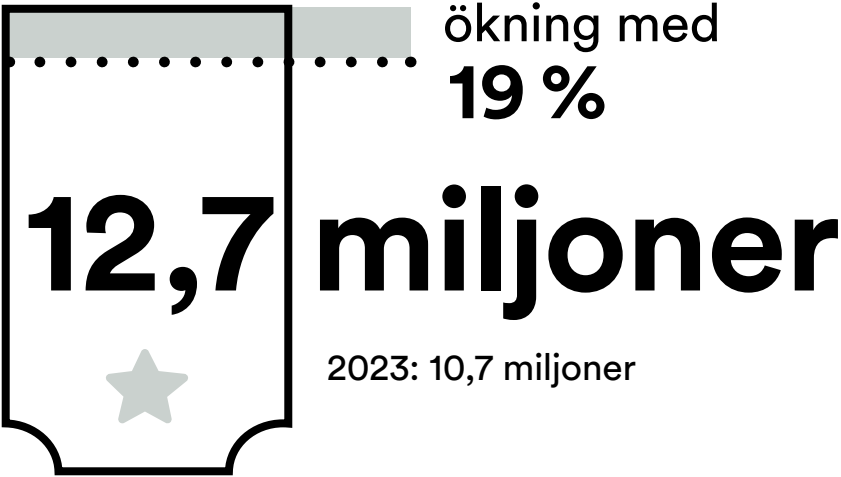
AVGIFTSBELAGDA FÖRESTÄLLNINGAR PÅ HUVUDSCENEN

ALLA FÖRESTÄLLNINGAR

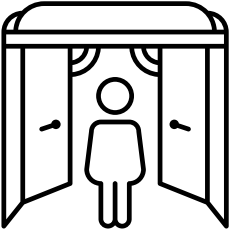

BILJETTINTÄKTER

ANDELEN FÖRSTAGÅNGSBESÖKARE AV BILJETTKÖPARNA

36 %

ANDELEN ÅTERKOMMANDE FÖRSTAGÅNGSBESÖKARE

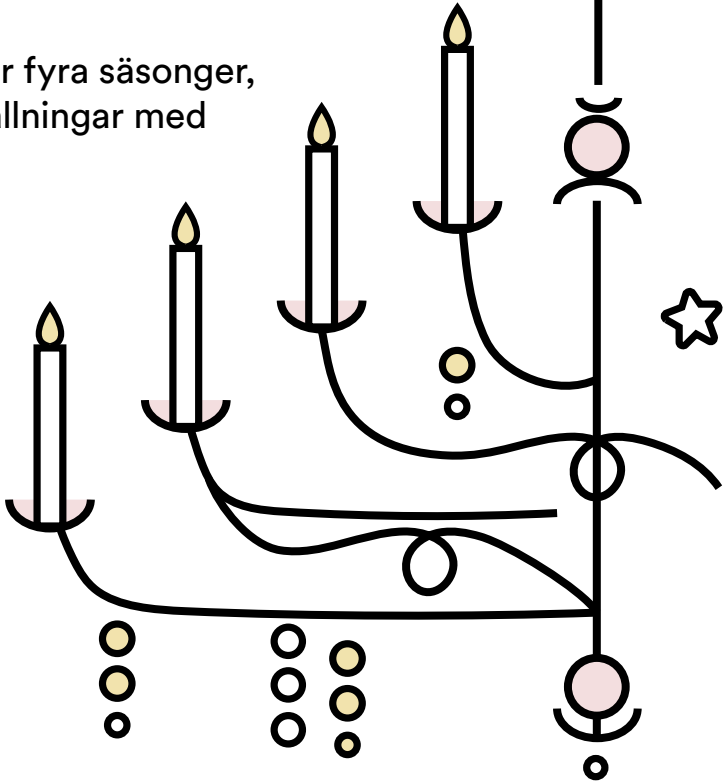
19 %

ÅRETS PUBLIKFAVORIT

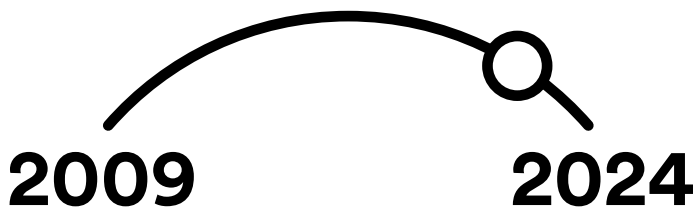
Fantomen på Operan

33 slutsålda föreställningar
44,252 åskådare

Har spelats under fyra säsonger, totalt 160 föreställningar med 214 221 åskådare

EL-, VÄRME- OCH VATTENFÖRBRUKNINGENS UTVECKLING

Elkonsumtion

-40 %

Fjärrvärmekonsumtion

-55 %

Vattenförbrukning

-45 %

PERSONNEL AND PERFORMANCE

542

PERMANENT ANSTÄLLDA

2023: 542

33

NATIONALITETER

34

85 %

BETALNING BETYGSÄTTA

89 %

247,939

BESÖKARE

238 886

0.7

MILJONER PUBLIK MEDLEMMAR

1,7 miljoner

Generaldirektör Gita Kadambis hälsning

Opera och balett är till för alla

– vår nya strategi fokuserar på en allt bredare publik

Nationaloperans och -balettens år 2024 präglades av arbetet med vår nya strategi. Strategin styrs av visionen ”Opera och balett för alla”, vilket innebär att vi vill vara mer närvarande och öppna för människor. Fokus i vår verksamhet ligger på publiken, ny och befintlig: tröskeln till opera- och balettkonsten ska vara så låg som möjligt, och i framtiden vill vi nå allt fler finländare, både digitalt och på evenemang på plats. Det är viktigt för oss att vara en relevant aktör i samhället omkring oss.

Åtgärder för att nå nya målgrupper pågår redan. Våra strategiska indikatorer fokuserar särskilt på förändringen: vi följer till exempel upp antalet förstagångsbesökare och återkommande kunder.

I höstas deltog vår personal också i strategiarbetet genom avdelningsvisa workshoppar, där de diskuterade vad den nya visionen kan innebära i praktiken och hur den återspeglas i vars och ens arbete.

Vi är också i färd med att förnya strategin för vårt publikarbete. I och med det har vissa aktiviteter som pågått länge avslutats för att ge plats åt nya. Detta gäller också för många av våra interna processer. Förändringarna syns utåt på så sätt att scenerna frigörs för olika typer av föreställningar – vi har ett fantastiskt hus med utrymmen som vi nu kan utnyttja på ett mer mångsidigt sätt än tidigare.

<<

Ett exempel på det här var **Juha Tapios** utsålda konserter som hade hyrts in på huvudscenen i början av året.

På den ekonomiska fronten har indexhöjningarna som vi fått efter flera års uppehåll varit en lättnad och en glädje, men tiden för åtstramningar är inte över. Trots indexhöjningarna låg vår finansiering 2024 fortfarande på lägre nivå än 2012, och framtiden är osäker.

Överlag råder det utmanande tider på kulturfältet och vi har med oro följt debatten om finansieringen av konst och kultur. Trycket för inbesparingar syns överallt i samhället och även om det är förståeligt i det rådande ekonomiska läget bör konsekvenserna av nedskärningarna noga övervägas. Den totala summan av nedskärningar inriktade på kulturområdet är marginell i statens ekonomi som helhet, men den kan orsaka stor skada för sektorn. Kulturen är inte bara ovärderlig i sig, utan den har också en betydande inverkan på välbefinnande och motståndskraft mot kriser. Därför upplever jag det som min uppgift att kämpa för hela kulturfältet. Om verksamheter inom kultursektorn nu körs ner genom besparingsbeslut, kan de inte byggas upp igen i en handvändning när det blir bättre tider.

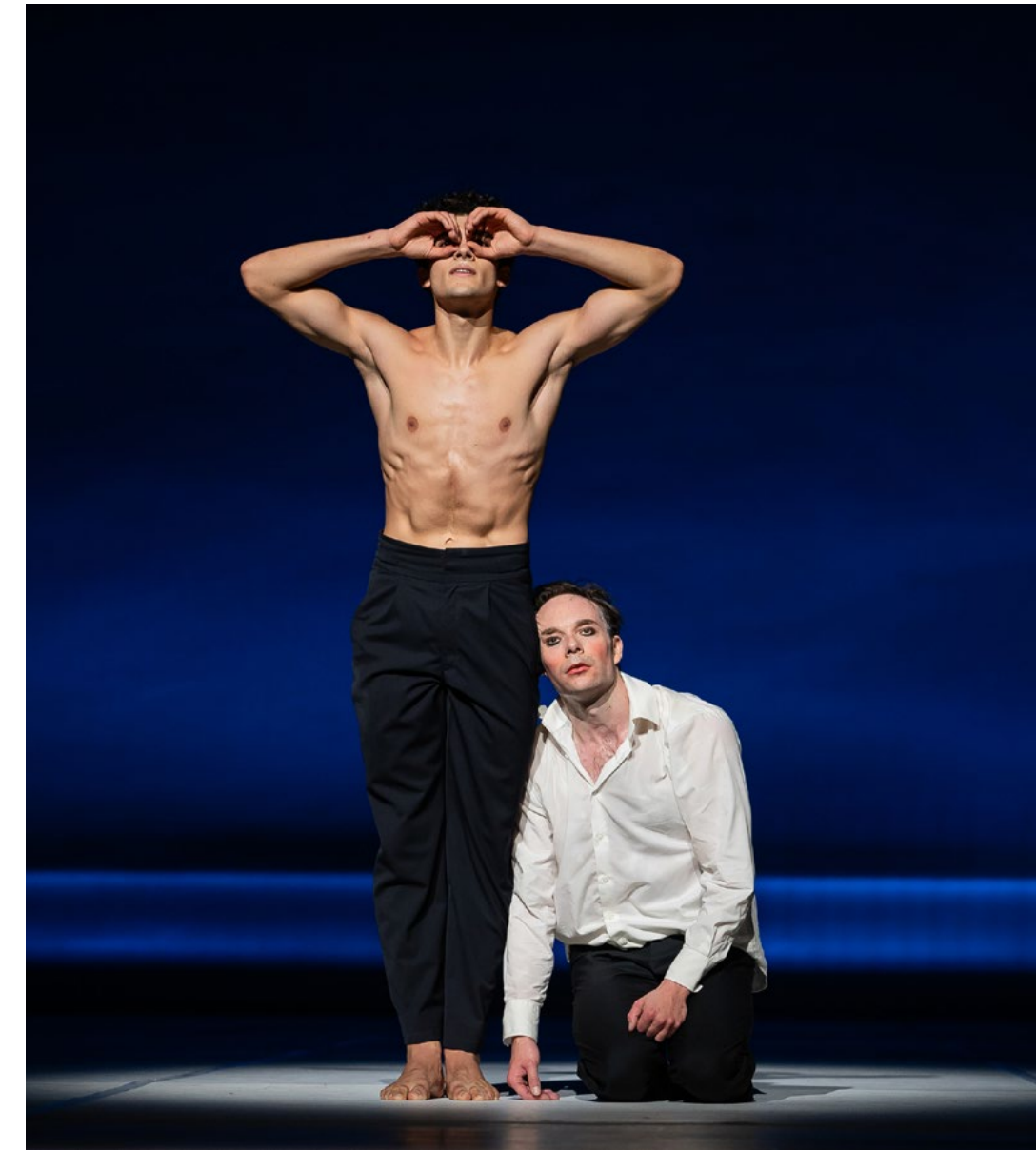

”Wagners musik är så storslagen att iscensättningen måste motsvara den.” Anna Kelo, regissör för Richard Wagners Ring-tetralogi som uppfördes 2019–2024.

Fantomen på Operan (The Phantom of the Opera, 1986), komponerad av Andrew Lloyd Webber, beräknas ha setts av över 140 miljoner och är därmed den mest kända musikalen i världen.

Bland våra produktioner 2024 har det funnits många gripande ögonblick. Ett sådant var när *Ragnarök*, kulmen på **Richard Wagners** tetralogi *Nibelungens ring*, som hade skjutits upp flera gånger på grund av coronan, äntligen hade premiär i maj. Höstens höjdpunkt var *Fantomen på Operan*, som fanns på repertoaren för fjärde gången, med 33 slutsålda föreställningar. Andra produktioner som fängslade publiken under året var bland annat operan *Karmelitsystrarna*, som utforskade djupa existentiella frågor, samt på Baletten koreografen

I John Neumeiers dansverk, baserat på novellen Döden i Venedig av Thomas Mann (1875–1955), möter en koreograf hängiven sitt arbete en dold del av sig själv och finner den rena kärleken inom sig.

priset som vårt ansvarsarbete fick på galan The International Opera Awards, där juryn bland annat berömde oss för att ha tagit i bruk FN:s mål för hållbar utveckling och utvidgat hållbarhetsarbetet att gälla hela organisationen. Detta internationella erkännande är särskilt betydelsefullt eftersom vi har arbetat med hållbarhet redan länge. Ett exempel på nyligen införda åtgärder inom vårt personalansvar är att från och med hösten 2024 går en intimitetskoordinator i början av repetitionerna för alla operaproduktioner igenom ett psykologiskt säkert arbetssätt med hela arbetsgruppen. Vi håller också på att ta fram principer för intimitetsarbete. Det är viktigt att de medverkande i alla våra produktioner mår bra och känner sig trygga.

Även i år har den största källan till glädje och inspiration i Nationaloperans och -balettens vardag varit människorna. Vår professionella personal är extremt engagerad och passionerad i sitt arbete under alla omständigheter, vilket även bland annat gästande regissörer ha lovordat. Vi har en fantastisk gemenskap att vara stolta över, och vår starka sammanhållning är en enorm resurs – den ger energi till varje dag. Denna känsla av gemenskap vill jag värna också i framtiden.

Ansvar och strategi går hand i hand

<<

Kommunikationsdirektör Liisa Rieki tog emot Sustainability-priset vid Opera Awards-galan på Bayerische Staatsoper i München.

Nationaloperans och -balettens nya strategi för 2025–2028 bygger på våra värden, varav ansvar är en. Detta återspeglas starkt i varje del av den nya strategin.

Vår repertoar är upplevelserik och meningsfull. De historier vi berättar väcker känslor och skapar en känsla av gemenskap.

Vi är närvarande och öppna för alla. Vi värdesätter våra lojala kunder och når ut till en bredare publik än tidigare i Operahuset, digitalt och genom besök.

Vi involverar olika grupper och samarbetar lokalt, nationellt och internationellt.

Vi är en stark aktör i det finska samhället. Vår verksamhet är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar.

Nationaloperan och -baletten fick ett betydande internationellt erkännande för sitt ansvarsarbete vid The International Opera Awards-galan, som hölls i oktober på Bayerska statsoperan i München. Vi erhöll pris i kategorin Sustainability, hållbarhet. Prisjuryn berömde oss bland annat för att vi har tagit i bruk FN:s globala mål för hållbar utveckling och utvidgat hållbarhetsarbetet till att omfatta hela organisationen.

Vårt arbete inom ansvar och hållbarhet har stärkts på flera sätt under 2024. En ansvarsgrupp som främjar hållbar utveckling är verksam i huset och under hösten utvidgades den till att omfatta alla avdelningar.

<<

Socialt ansvar:

En trygg arbetsplats är en rättighet för alla

Under året har Nationaloperan och -baletten genomfört ett antal åtgärder för att förbättra den fysiska och psykiska säkerheten för sina anställda. En omfattande brand- och räddningsövning hölls också.

Till sin personalmängd är Finlands nationalopera och -balett ett medelstort opera- och baletthus: år 2024 fanns det 542 månadsavlönade anställda som representerade 33 nationaliteter. Därutöver fanns 761 tim- och prestationsavlönade medarbetare. Det finns mer än 100 olika yrkesbeteckningar inom personalen. Bland dem finns många hantverksyrken, och för vissa medarbetare är Nationaloperan och -baletten den enda platsen i Finland där de kan utöva ett yrke som motsvarar deras kunskaper.

542MÅNADSAVLÖNADE
ANSTÄLLDA**761**TIM- OCH PRESTATIONS-
AVLÖNADE ANSTÄLLDA**33**

NATIONALITETER

Hantverksmagi och yrkesskicklighet i kostymateljén hösten 2024 inför premiärballetten om Édith Piafs liv på våren 2025.

Leevi Madetojas Österbottningar uruppfördes 1924. Hundra år senare sågs barytonen Ville Rusanen och sopranen Johanna Nylund i en öm scen i verket, som har kallats Finlands nationalopera.

Också publiken fick gå ut i den kyliga vårvällen i och med brand- och räddningsövningen under Ragnaröks generalrepetition.

<<

Principer för intimitetsarbete

Nationaloperans och -balettens artister befinner sig fysiskt nära varandra, under både repetitioner och föreställningar. Ett verk kan exempelvis innehålla känsligt eller våldsamt innehåll, eller så kan barn och unga uppträda tillsammans med vuxna. För att säkerställa artisternas psykiska och fysiska säkerhet tog vi under hösten 2024 fram principer för intimitetsarbete i operaproduktioner. De gäller såväl repetitionsprocessen som föreställningarna och fungerar både som instruktioner och en handlingsmodell när vi sätter upp produktioner. Principerna omfattar alla anställda och besökare på Nationaloperan och -baletten som medverkar i produktionernas förberedelser, repetitioner eller framförande. Därtill används intimitetskoordinatorer som stöd i repetitionerna av operaverk.

Nationalbalettens balettmästare deltog också i utbildningen om intimitetsarbete. I framtiden kommer intimitetsutbildning avsedd särskilt för balett att vid behov anordnas för dansare och balettmästare.

En arbetsgrupp med representanter för balettmästare, dansare och Balettläroanstaltens lärare har under ledning av fysioteamet planerat riktlinjer för kroppsuppfattning att användas av baletten och hela huset. Syftet med riktlinjerna är att stödja dansarnas övergripande hälsa och välbefinnande och att skapa en trygg arbetsmiljö där alla kan känna att deras kroppar respekteras och värdesätts.

Riktlinjer och utbildning

Under året uppdaterade vi modellen Gott uppförande tillåtet, som innehåller riktlinjer för sakligt uppförande på arbetsplatsen och instruktioner för medarbetare och chefer i händelse av upplevt eller observerat olämpligt beteende. Vårt mål är att alla i vår organisation ska känna sig trygga och vara medvetna om arbetsplatsens principer och praxis. I slutet av 2024 utsåg vi för första gången två interna kontaktpersoner för trakasserier som ska ge råd och stöd till både vår egen personal och anställda som kommer utifrån (gästsolister, assistenter, konstnärligt team) i situationer med olämpligt beteende eller trakasserier.

Under året har personalen också utbildats i att rapportera och analysera tillbud och arbetsolyckor.

Utifrån analyserna som gjorts har konkreta åtgärder redan påbörjats för att förbättra säkerheten.

I samband med generalrepetitionen av operan Ragnarök genomfördes en omfattande brand- och räddningsövning för både publiken och personalen, följt av en krishanteringsövning för lednings- och beredskapsgruppen. En del av ledningsgruppen och ett antal andra nyckelpersoner i organisationen deltog också i den nationella Taisto-övningen som arrangerades av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i slutet av året.

<<

Miljöansvar:

Fokus på koldioxidavtrycket

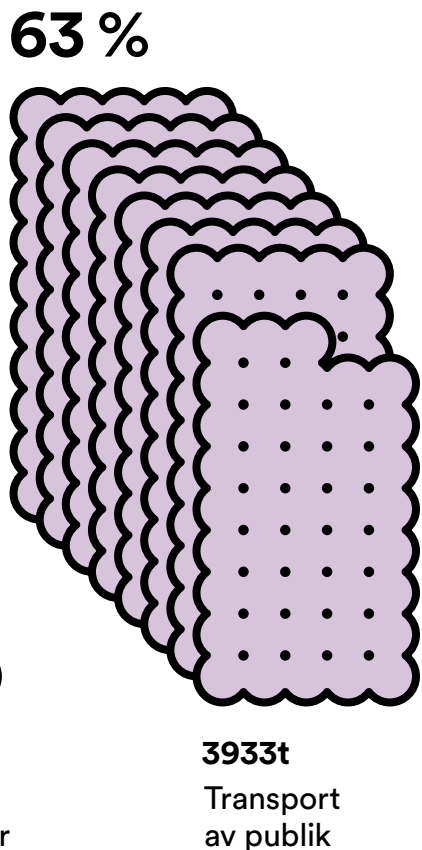
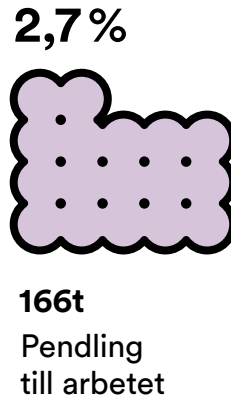
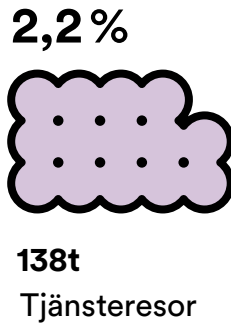
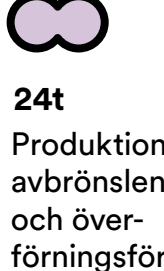
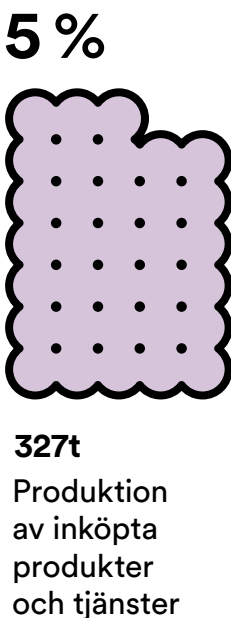
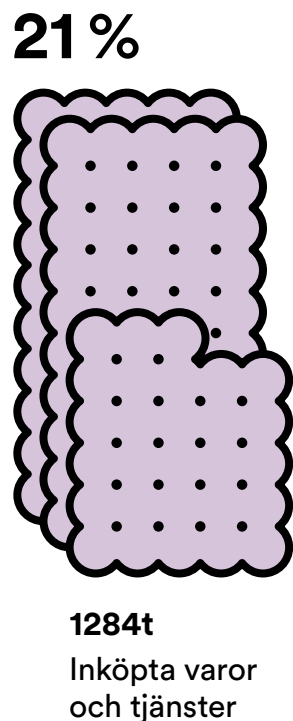
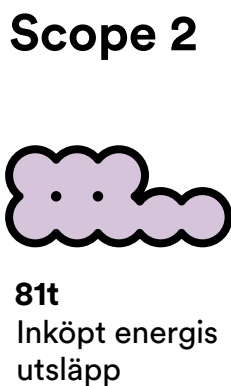
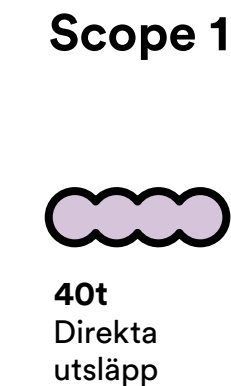
Som nationell aktör tar vi också ansvar för miljön.

Uppsättningarnas koldioxidbelastning beräknas

Operahuset har fortsatt att övergå till LED-lampor vid byte av armaturer. Beräknat enligt yta har över hälften av utrymmena fått LED-lampor. Dessa inkluderar alla utrymmen som betjänar publiken och scenerna.

Den el, fjärrvärme och fjärrkyla som används i fastigheten är förnybar. Sedan december drivs husets reservgenerator med förnybar diesel istället för fossilt bränsle.

Operahuset har börjat mäta koldioxidbelastningen från sina uppsättningar. Beräkningsverktyget, som använts på försök från och med 2023, togs i permanent bruk 2024. Avsikten är att i framtiden fastställa en koldioxidbudget för uppsättningarna, men först måste tillräckligt data samlas som grund för arbetet.

Scope 3 Uppströms utsläpp

Uppströms utsläppskällor inkluderar indirekta utsläpp som uppstår innan företagets egen produkt eller tjänst levereras.

Scope 3 Nedströms utsläpp

Nedströms utsläppskällor inkluderar indirekta utsläpp som uppstår efter att produkten eller tjänsten har levererats till kunden.

Nationaloperans och -balettens koldioxidavtryck beräknades 2020 utgående från siffrorna för 2019. Beräkningen gjordes med Greenhouse Gas Protocol, GHG-protokollet, som är den internationellt mest använda metoden för att mäta och rapportera växthusgasutsläpp. Den delar in utsläppen i tre olika kategorier: Scope 1, Scope 2 och Scope 3.

Scope 1: Växthusgasutsläpp som uppstår direkt av verksamheten vid Operan och Baletten.

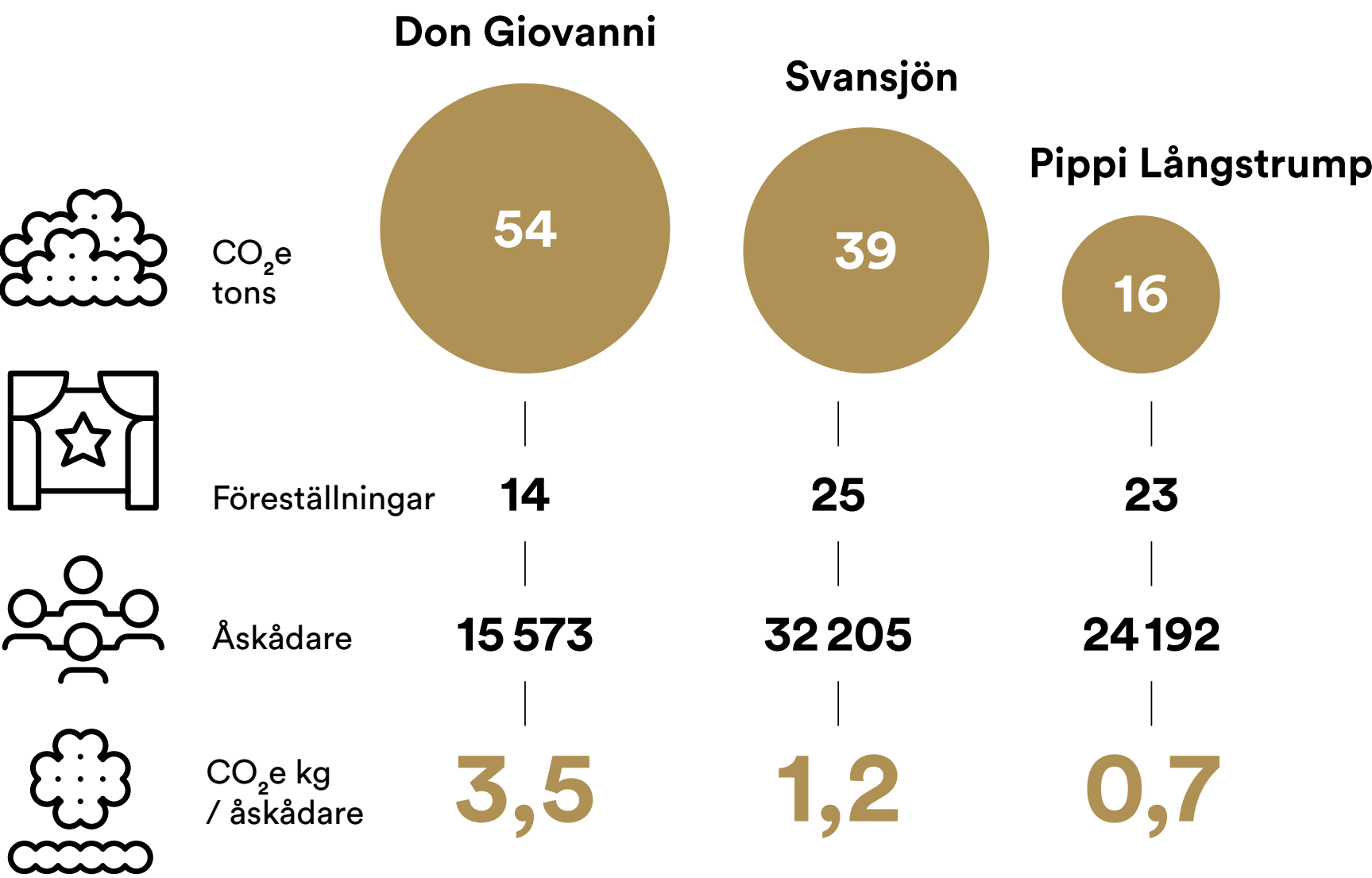
Scope 2: Växthusgasutsläpp som orsakas av produktionen av den energi som Nationaloperan och -baletten köper.

Scope 3: Växthusgasutsläpp som uppstår indirekt av Operan och Balettens verksamhet i leverantörs- och värdekedjorna.

<<

SCENOGRAFIMATERIALENS KOLDIOXIDAVTRYCK

De största utsläppen från Operans och Balettens egen verksamhet kommer från inköpta varor och tjänster. Metallen som används i scenografin återvinns i den mån den kan lossas från konstruktionerna vid skrotningen. Därtill undersöker vi möjligheten att använda standarddelar i trä som redan används i byggbranschen också i scenografin. Den elektroniska utrustningen orsakar scenens största koldioxidbelastning, som är ungefär fem gånger så stor som den från användningen av metall i kulisserna.

Skoloperan Stjärnämne med återvinning som tema

Skoloperan Stjärnämne representerar ett nytt sätt att skapa scenografin. Materialet till verkets kulisser hämtades huvudsakligen från återvinningscentralen och standardiserade moduldelar användes.

Från Operahusets egna lager återanvändes bland annat tyger, faner, målfärger, metall och trä, liksom också kläder och tillbehör som gymnastikbollar och mobilskal. Från Huvudstadsregionens Återvinningscentral skaffades 80 kilo begagnade kläder, accessoarer, stolar och små plastföremål. Samtidigt använde vi Återvinningscentralens kalkylator för cirkulär ekonomi för att ta reda på hur mycket naturresurser som sparats och koldioxidutsläpp som undvikits genom de begagnade produkter som skaffades utanför huset.

Anskaffning och bearbetning av material som ingår i motsvarande nya produkter skulle ha krävt cirka 1 000 kg naturresurser och gett upphov till 270 kg koldioxidutsläpp. Den inbesparade mängden naturresurser motsvarar ungefär tio finländares direkta dagliga förbrukning av naturresurser. Utsläppsminskningen motsvarar en körsträcka på 1 900 km i personbil, det vill säga från Helsingfors till Rovaniemi och tillbaka.

Läs mer om skoloperan på vår webbplats

-1,000 kg
NATURRESURSER

-270
CO₂e KG

<<

Mikroskog och landskapsäng

Senatfastigheter som ansvarar för statens fastigheter anlade på sommaren i samarbete med Finlands Nationalopera och -balett en mikroskog vid Operahuset, en av de första i sitt slag i Finland. Dessutom ändrades vissa av gräsmattorna vid Operahuset till ängar. Syftet är att främja den biologiska mångfalden.

I mikroskogen planterades omkring 50 träd och 60 buskar samt ris och mossor. Skogen absorberar dagvatten på ett effektivt sätt, fångar upp koldioxid och skadliga partiklar i luften och utgör livsmiljö för många insekts- och fågelarter.

Mikroskogen är en metod som utvecklats av den japanske botanikern Akira Miyawaki (1928–2021) för att plantera en miniatyrskog med allt från träd till mossor på en liten yta, vanligtvis mitt i en bebyggd miljö. Foto: Senatfastigheter

Den tryckta versionen kommer att finnas parallellt med den digitala versionen under spelåret 2024–2025.

Ängarna skapar i sin tur livsmiljöer för insektsarter vars livsmiljö har minskat i Finland.

Rollfördelningen i digital form

Sedan hösten 2024 finns uppgifterna om medverkande och rollfördelningen för varje föreställning i digital form vid sidan av den traditionella, tryckta broschyren. Rollfördelningen publiceras på webben sex timmar före föreställningen och kunder som har köpt biljett får en länk till uppgifterna via e-post som en del av servicemeddelandet Välkommen till föreställningen. Rollfördelningen kan därtill ses på de nya pekskärmarna i Operahusets foajéer.

XR Stage erövrar världen

Finlands Nationalopera och -balett sålde i slutet av året rättigheterna till sitt innovativa virtuella verktyg XR Stage för scenografiplanering till det finska AI-företaget Younite. Nationaloperans och Younites gemensamma mål är att göra XR Stage till den globala standarden för scen- och produktionsdesign inom scenkonst.

Virtuella scener som utvecklats med hjälp av konceptet används redan på operor i Sverige, Chile och Bulgarien. Fördelarna är bland annat en minskning av produktionens koldioxidavtryck, lägre kostnader och förbättrad konstnärlig och operativ kvalitet.

Nationaloperan och -baletten har fått Strukturstöd för förnyelse av kulturbranschen och kreativa branscher, finansierat av Programmet för hållbar tillväxt inom ramen för programmet Next Generation EU. Verkttyget utvecklas att också användas bland annat med tanke på kundsäkerhet och tillgänglighet. Användningen kommer att utökas från scenen till salongen och foajéerna för att betjäna olika publik- och målgrupper.

Operan Turandot, som fanns på repertoaren 2023, hade en scenografi där den immersiva teknologin bakom kulisserna utnyttjades för första gången på det internationella operafältet ända från konceptets planering och till den färdiga produktionen.

Den virtuella scenmiljön minskade material- och arbetskostnaderna avsevärt jämfört med traditionella metoder för scenografi och produktion.

<<

God förvaltningssed:

Ansvarsfulla investeringar och anskaffningar

Åtgärder inom ramen för god förvaltning 2024 inkluderade delvis överföring av investeringar till klimatportföljen och utveckling av riktlinjer för ansvarsfull anskaffning.

Nationaloperan och -baletten, som huvudsakligen är statligt finansierad, fick en indexförhöjning av sina anslag 2024, vilket senast beviljades 2012. Den lagstadgade höjningen förbättrade vår ekonomiska situation och gjorde det möjligt för oss att fortsätta utvecklas och fullgöra de uppgifter som vi har enligt lagen om finansiering av nationella konstinstitutioner.

Ansvar i placeringsverksamheten

Nationaloperan och -baletten följer FN:s principer för ansvarsfulla investeringar i all sin investeringsverksamhet. I början av 2024 överfördes en del av investeringarna till klimatportföljen, och i början av 2025 överfördes ytterligare investeringstillgångar till den. Klimatportföljen ökar fokus på finansiering av klimatlösningar och övergång till ett koldioxidsnålt samhälle.

Riktlinjer för ansvarsfull anskaffning

Operans och Balettens riktlinjer för ansvarsfull anskaffning fastställdes 2024. Det första steget vid anskaffning är en ansvarsfull behovsbedömning. Det innebär att vid planering av inköp ska man överväga om den produkt eller tjänst som planeras anskaffas är nödvändig eller om behovet kan lösas på något annat sätt.

I alla våra anskaffningar, oavsett om det är ett litet inköp eller en offentlig upphandling, fastställer vi ansvarskriterier för både absoluta minimikrav och totalekonomiska jämförelsegrunder. Vissa leverantörer finns på en lista över förbjudna leverantörer; sådana är exempelvis nätbutikerna Temu och Shein.

Anskaffningsprocessen tar också hänsyn till sådana miljöaspekter som återvinning av material och återanvändning av varor.

I opera- och balettproduktioner återanvänds, ändras och utnyttjas befintliga dräkter och accessoarer i så stor utsträckning som möjligt. Helt nya anskaffas efter noggrant övervägande.

Föreställningar på huvudscenen och mycket mer

För oss är det viktigt att finländarna känner att Nationaloperan och -baletten är till för dem. Publikarbetet är ett viktigt verktyg för att främja detta syfte. Ett öppnare och mer välkomnande Operahus är också ett tydligt mål i den nya strategin. I framtiden ska Operahuset vara en plats där det händer mycket mer utöver opera- och balettföreställningarna. Det har redan skett utveckling i den riktningen: 2024 hyrdes våra utrymmen fler gånger än någonsin tidigare.

Stjärndansaren Sergei Popov förvandlas till Scrooge i baletten En julsaga i frisör-maskör Virpi Ketkos skickliga händer.

AUDIENCES

247,939

ÅSKÅDARE PÅ
FÖRESTÄLLNINGAR

13,712

DELTAGARE

(Publikarbetets projekt och
workshoppar, guidade visningar,
förhandssamtal och verkpresen-
tationer)

445,558

DIGITALA PUBLIKKONTAKTER
(Stage24-innehåll, radio och tv)

<<

Samhällspåverkan och aktivt samarbete

Inom vårt påverkansarbete var 2024 ett livligt år. Vi träffade bland andra statsledningen, riksdagsgrupper och politiska ungdomsorganisationer. Påverkansarbetet är viktigt för samhället, eftersom det ger beslutsfattarna en bättre förståelse för vår verksamhet. Under året registrerade vi oss i justitieministeriets öppenhetsregister, där möten med statliga aktörer antecknas.

Som en del av vår samhällspåverkan deltog vi också aktivt i beredningen av den kulturpolitiska redogörelsen, som är viktig för oss. Redogörelsen är fortfarande under arbete, men vi har haft möjlighet att dela med oss av våra synpunkter.

Vårt aktiva och växelverkande samarbete med städer fortsatte under hela året. Huvudmålgruppen för det kommunala samarbetet var barn och unga som deltog i ett brett utbud av evenemang och egna konstnärliga aktiviteter under året. Andra exempel på samarbetet var Nationalbalettens

besök på Dansens dag-galan i april, som firade Vandas 50-årsjubileum, och Nationaloperans orkesters besök på festivalen Orgelnatt & Aria i Esbo i augusti.

Under 2024 inledde vi en förnyelse av strategin för publikarbete. Vi arbetar på en helhet där vissa delar redan är klara. I samarbete med Helsingfors stad startar 2026 projektet Kulturens gudbarn där alla barn som föds 2026 bjuds in att bli Operans och Balettens gudbarn. De får alla en inbjudan till två avgiftsfria kulturevenemang varje år fram till skolåldern.

Utöver inhemska aktörer är även internationella kontakter viktiga. Förutom de nordiska länderna vill vi värna banden med andra europeiska länder; ett exempel på det var de baltiska generaldirektörernas besök i Helsingfors i april, med generaldirektör **Gita Kadambi** som värd.

<<

Stage24-appen för smart-tv är det enklaste sättet att njuta av tjänstens innehåll på stor skärm.

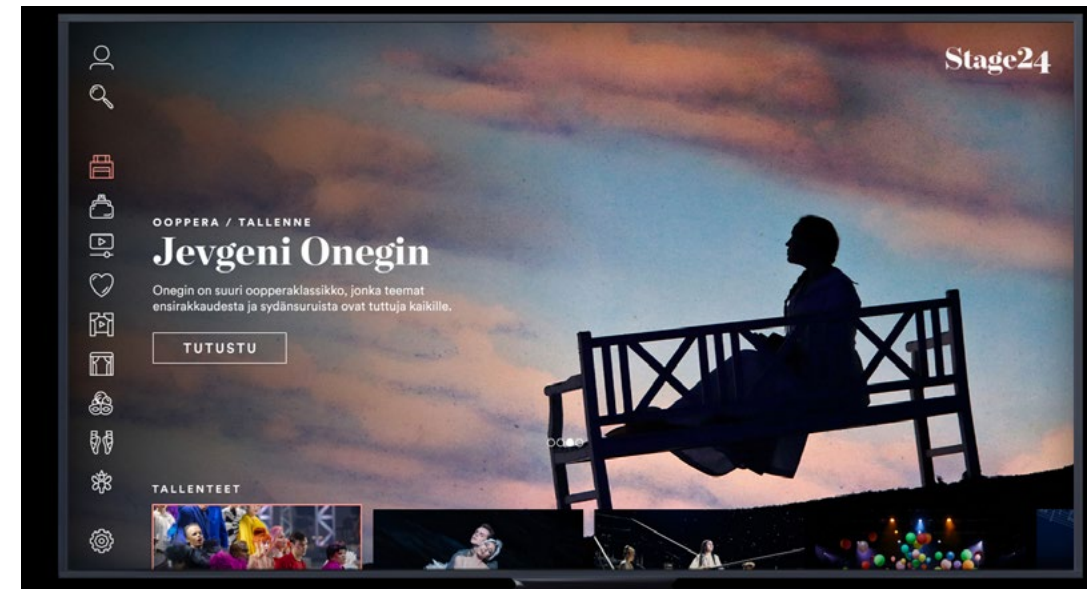
[Läs mer om Stage24 på vår webbplats](#)

Alla kan uppleva opera och balett

Under 2024 besökte 707 649 personer våra föreställningar, evenemang och workshoppar, och vårt digitala innehåll nådde 445 558 miljoner användare. Vem som helst kan njuta av opera och balett genom tjänsten Stage24 som finns på vår webbplats. Tack vare ny teknik blir den digitala konsten allt mer anslående.

Det blev enklare att boka tillgängliga platser i salongen då de började säljas på webben i april 2024, när biljetterna för säsongen 2024–2025 kom till salu. Under året har tillgängligheten också främjats genom att två föreställningar av operan *Eugen Onegin* och två föreställningar av *Fantomen på Opera* tolkades till teckenspråk.

Inspelningsregin av Balettläroanstaltens uppsättning av Prinsessan Törnrosa pågår i december 2024.

Prisbelönta Stage24-appen för smart-tv

I mars 2024 lanserade vi en ny Stage24-app på de populäraste inhemska smart-tv-plattformarna, vilket gör det möjligt för oss att producera tjänster av allt bättre kvalitet för våra kunder. Appens gränssnitt är användarvänligt och gör det enkelt att logga in, titta på föreställningar och köpa visningsrättigheter.

Från och med våren 2024 ligger en del av Stage24:s livesändningar och inspelade föreställningar bakom en betalvägg, men tjänsten erbjuder fortsättningsvis också gratis föreställningar. De två första avgiftsbelagda direktsändningar var Dracula och Simon Boccanegra. Smart-tv-appen Stage24 uppmärksammades i september 2024, då den prisbelönades i kategorin Best TV App i den prestigefyllda tekniktävlingen CSI Awards.

XTREME tar kulturen hem till soffan

Projektet XTREME, som finansieras av EU-programmet Horisont Europa, startade i januari 2024. Projektet undersöker hur ny teknik och konstorganisationer kan skapa nya typer av konstupplevelser på ett inkluderande och ekologiskt hållbart sätt. En nyckelroll innehas av MR-teknik (mixed reality, blandad verklighet) och dess utveckling.

Projektet syftar till att använda MR-teknik av toppkvalitet för att förmedla scenkonstevenemang till användarnas hem eller andra önskade platser. Deltagarna kan njuta av en uppslukande upplevelse där 3D-visualiseringar och rumsligt ljud smälter sömlöst samman med miljön och skapar en omslutande upplevelse och en känsla av närvaro – som om deltagaren faktiskt befann sig i konsertsalen, museet eller på teatern. Nationaloperan och -baletten producerar det konstnärliga innehållet för det internationella projektet.

<<

Resenärer kan nu gratis njuta av smakbitar av musik och dans på Helsingfors-Vanda flygplats på Kulturscenen öppen för alla, som projiceras på en jättevägg på flygplatsens tågstation.

Välkommen på en kulturresa! Kulturscenen öppnade på flygplatsen

Flygplatsbolaget Finavia och Finlands Nationalopera och -balett öppnade på hösten ett fönster till operans och balettens värld på Helsingfors-Vanda flygplats. Resenärerna kan njuta av smakbitar av opera och balett utan kostnad på Kulturscenen, som är öppen för alla. Den är en 12 meter bred och 6,5 meter hög skärm på vilken opera- och balettscener projiceras.

Styckena är inspelningar från Nationaloperans och -balettens repertoar. I den första uppsättningen ingick baletterna *Svansjön* och *Prinsessan Törnrosa* samt operorna *Tosca*, *Turandot* och *Don Giovanni*. Hela föreställningen är cirka 20 minuter lång och urvalet byts regelbundet. Vi vill erbjuda vår inhemska och internationella repertoar till en allt bredare publik, och flygplatsen är en utmärkt och överraskande plats för att göra detta.

Nationella Barnens självständighetsfest hölls 4 december på Operahuset. Mer än 500 barn från hela Finland samlades för att fira och gratulera 107-åriga Finland som statsministerns inbjudna gäster. Festen arrangerades av statsrådets kansli, Mannerheims barnskyddsförbund och barnombudsmannen i samarbete med Nationaloperan och -baletten.

Syateljéns och rekvisitaateljéns superpopulära loppmarknad under Konstens natt levererade också i år. Folk stod glatt i kö och väntade.

Ett år av många evenemang

Förutom opera- och balettföreställningar arrangerades en stor mängd andra evenemang i Operahuset. Huset har etablerat sig som platsen för Venlagalan och är också en utmärkt plats för olika konserter. Juha Tapio gav två konserter i huset under året och den traditionella Strauss-konserten på trettondagen lockade publik till två fyllda salonger.

Operahuset kan också användas som konferens- eller mässlokal, ett exempel på det från förra året var ett internationellt försäkringsseminarium. På den nationella veterandagen samlades veteraner från huvudstadsregionen i Operahuset. På Konstens natt i augusti hölls återigen sy- och rekvisitaateljéernas populära loppmarknad. Under kvällen visades också inspelningar av *Svansjön* och *Rhenguldet* utomhus i Operahusets amfiteater.

<<

Projekt och medelinsamling

År 2024 lanserade Nationaloperan programmet Sokeritehdas – Nykyoopperan näyttämö för samtida opera med stöd från Finska kulturfonden. I det treåriga projektet kommer fyra korta samtida operor att skapas varje år i samarbete mellan konstnärer. De första verken framförs 2026. Idén kommer från Nationaloperans konstnärliga ledare Thomas de Mallet Burgess och syftet är att öka mångfalden inom operakonsten. Investeringen gynnar i framtiden såväl publiken, konstformen som konstnärerna – även dem för vilka opera är en ny uttrycksform.

Skoloperan Stjärnämne, som beställts med stöd från Finska kulturfonden, hade premiär på våren. Operan utforskade framtiden för människan och vår planet genom teman om hållbar utveckling och cirkulär ekonomi. Föreställningarna fortsatte på hösten och under spelåret 2024–2025 framförs verket i 30 skolor runt om i Finland.

I augusti 2024 inledde Nationaloperans orkester sin konsertserie i Musikhuset. Den tvååriga konsertserien genomförs med ekonomiskt stöd av Hannele och Henrik von Wendt.

Syftet med skoloperan är att uppmuntra elever till att sjunga, öka deras självkänedom, förstärka färdigheterna i social växelverkan, presentera opera som konstform och skapa en på alla sätt inspirerande och stärkande erfarenhet genom att göra något tillsammans.

Två viktiga EU-projekt som vi har deltagit i fick fortsatt finansiering. Dessa är FEDORAs Next Stage och Opera Europes Next Generation Platform, båda betydelsefulla projekt som för konstformen framåt.

En viktig helhet med tanke på medelinsamlingen är också fortsättningen av Evli-samarbetet åren 2024–2026. Vårt samarbete och partnerskap fokuserar på högklassiga upplevelser utöver det vardagliga.

Programmet för unga sångare, som finansieras av Louise och Göran Ehrnrooths Stiftelse, fortsatte

under 2024. I programmet deltar sångarna Iris Candelaria, Elisaveta Rimkevitch och Jussi Väänttinen.

Också workshopparna Balettenergi för barn, som stöds av Jane och Aatos Erkkos stiftelse, fortsatte under 2024. Dessa workshoppar för elever i årskurs 1 turnerade över hela Finland, men nu för sista året. Likaså med stöd från Jane och Aatos Erkkos stiftelse fortsatte Finlands Nationalbaletts ungdomsgrupp sin verksamhet med 15 unga dansare. I december fick vi glädjande nog veta att detta projekt kommer att fortsätta åren 2025–2028.

Säsongen 2024–2025 upplevs i Musikhuset en serie på fyra konserter med Nationaloperans orkester, där solister är sopranerna Karita Mattila och Kristine Opolais, tenoren Josep Calleja, basbarytonen Johan Reuter och basen Mika Kares. Bild från orkesterns repetitionssal.

Nationaloperans Program för unga sångare skapades för att stärka sångares professionella utveckling. Programmets grundande partner är Louise och Göran Ehrnrooths stiftelse. Spelåret 2024–2025 är sångarna Elisaveta Rimkevitch, Jussi Väänttinen och Iris Candelaria.

[Läs mer om Nationaloperans Program för unga sångare på vår webbplats](#)

Thomas de Mallet Burgess

Operan följer sin tid

Opera som konstform befinner sig i ett spännande skede världen över. Den har börjat betraktas på ett nytt sätt, omdefinieras. Man kan till och med säga att opera är på väg att pånyttfödas.

Ur ett repertoarperspektiv innebär detta en balans mellan att sätta upp operafavoriter och att beställa och utveckla nya samtida verk. Samtida verk talar vår publik med teman som är aktuella här och nu. Det tjänar vår strategi: opera är till för alla, inte bara för en smal del av befolkningen.

På vår repertoar syns det här redan under spelåret 2025–2026. Mitt mål är att sätta upp två samtida operor varje säsong. Den första av dem är **Mark-Anthony Turnages** opera *Festen*. Den andra är *Morgonstjärnan – Aamutähti*, som **Lilli Paasikivi** beställde och som jag själv regisserar.

Alla vill inte tillbringa timtal på operan. Därför har vi också korta verk som framförs utan paus på vår repertoar.

Det är mycket viktigt att skapa nya verk. Det var därför jag utvecklade idén om ett operaboratorium, avsett att undersöka hur ny opera skrivs, för vem och om vem. Vi utmanar våra kompositörer, författare, regissörer och dramaturger att producera opera som är relevant, samtida och som talar till sin publik. Syftet är att locka nya publikgrupper till opera, utöver dem som redan känner till operans kraft. Laboratoriet heter officiellt ”Sokeritehdas – Nykyopperan näyttämö”, och vi fick ett betydande bidrag från Finska kulturfonden för att förverkliga det.

Jag vill också hitta sätt att involvera publiken i själva skapandet av verk. Under säsongen 2025–2026 kommer vi att på repertoaren ha en opera vid namn *Jolanta*, där den centrala personen är blind. Ända sedan början av den produktionen har vi haft med en grupp blinda och synskadade personer i processen – inte bara för att säkerställa deras beslutanderätt i hur de representeras, utan också för att de ska kunna ge oss råd på ett bredare plan när det gäller att öppna upp våra utrymmen och vår konst för blinda och synskadade personer.

Javier Torres

Aktuell konst med känsla

Den nya strategin avspeglas i Balettens repertoar. Den klassiska baletten har fortfarande sin plats, men vi tar hänsyn till förändringar i vår tid och vårt samhälle. Balett – som alla konstformer – är en slags spegel av samhället, och vi måste anpassa oss till vad som är väsentligt i samhället just nu.

Strategin ger oss möjlighet att tänka på ett nytt sätt: hur kan vi göra samma saker som tidigare, men med ett annat perspektiv eller angreppssätt? Vi får inte ge avkall på den höga konstnärliga kvaliteten, eftersom publiken kräver en hög standard.

Moderna grepp är en förutsättning för att locka nya publikgrupper till Baletten. Som konstnärlig ledare måste jag fundera på vad jag kan tillföra repertoaren, vad jag vill tillföra och varför just nu. Vår publik förväntar sig att få se klassisk balett, så att till exempel förvandla Svansjön till en ultramodern version skulle vara svårt för en institution som vår.

För en yngre publik kan å andra sidan en modernare balett ge en impuls att därefter komma och se ett klassiskt verk. Nästa säsong har vi en riktig klassiker på repertoaren. Vi behåller kärnan, men berättelsen

har omarbetats för att bli mer aktuell och spegla samhället, så att publiken lättare ska kunna relatera till den.

Under året har vi uppdaterat våra riktlinjer för kroppsuppfattning. Vi vill vara en arbetsplats där man talar om kroppen med respekt, eftersom kroppsbilden påverkar vår gemenskap såväl psykologiskt som emotionellt. Att glorifiera smalhet är inte dagens melodi, och i min roll är jag ansvarig för att se till att artisterna på scenen är friska och välmående.

Jag vill även nämna vår Balettläroanstalt och Balettens ungdomsgrupp. Vi har utvecklat, rentav omformat, Balettläroanstaltens utbildningssystem. Lärarna arbetar tätare tillsammans och metoderna är mer enhetliga än tidigare. Vårt mål är att skapa en allt starkare skola, även om den ekonomiska situationen och nedskärningarna tyvärr också påverkar dess verksamhet. Balettens ungdomsgrupp med 15 medlemmar (2024) har funnits i 11 år med stöd av Jane och Aatos Erkkos stiftelse. Ungdomsgruppen har en eller två egna produktioner varje år och deras medverkan i föreställningarna på huvudscenen är mycket viktigt.

FINLANDS NATIONALOPERA OCH -BALETT

Helsingegatan 58, Box 176
00251 Helsingfors
tel. +358 9 4030 21

Kommunikation

tel. +358 9 4030 2329
press@opera.fi
oopperabaletti.fi/se

förnamn.efternamn@opera.fi

Finlands nationalopera och -balett är
medlem i organisationen Opera Europa.

Verksamheten vid Finlands nationalopera och -balett
stöds av Undervisningsoch kulturministeriet samt
städerna Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla.

Main sponsors

STOCKMANN

VARMA

EVLI

Redaktion

Katja Jokinen, Riina Kivijärvi ja Liisa Riekk
(Finnish National Opera and Ballet)

Redigering och layout

Carita Elshout, Timo Kuoppala (deSignal Oy)
Pia Hietanen, Kirsi Seivo (Burson Finland Oy)

Bilder

Stefan Bremer, Mikko Hannuksela, Minna Hatinen, Jussi Hellsten,
Riina Kivijärvi, Janne Lehtinen, Jonas Lundqvist, Tuomo Manninen,
Roosa Oksaharju, Mikko Ryhänen, Ilkka Saastamoinen, Emma
Suominen, Reeta Tuoresmäki, Heikki Tuuli, Fanni Uusitalo (VNK),
Jouka Valkama, Sakari Viika

Översättning

Ink Tank / Anna Kurkijärvi-Willans

OOPPERA
BALETTI

oopperabaletti.fi